NORAKSTS
Lietas Nr.C37067017
Lietas arhīva Nr. C-0670-17/4

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā 2017.gada 21.novembrī

Tukuma rajona tiesa: tiesnese A.Vancāne
ar tiesas sēdes sekretāri D.Jēkabsoni,
2017.gada 6.novembrī atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS "Money Express Credit" prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

AS „Money Express Credit" (turpmāk - prasītāja) 2017.gada 12.jūlijā cēlusi Tukuma rajona tiesā prasību pret /pers. C/ (turpmāk - atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2015.gada 10.jūnijā starp prasītāju un atbildētāju noslēgts atgriezeniskais finanšu līzinga līgums Nr.10062015-1512, saskaņā ar kuru atbildētāja uzdevumā prasītāja iegādājās savā īpašumā un nodeva atbildētājam turējumā un lietošanā transportlīdzekli /TL marka/, 2002.izl.gads, VIN:/šasijas numurs/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – līzinga objekts), kā arī piešķīra atbildētājam tiesības līzinga objektu izpirkt, veicot līzinga līgumā paredzētos maksājumus. Atbildētājs apņēmās samaksāt prasītājai līguma maksājumus.

Līzinga līguma 6.1.punktā noteikts, ka atbildētājam ir pienākums veikt visus līgumā paredzētos maksājumus saskaņā ar maksājumu grafiku (katra mēneša 25.datumā) un/vai līguma noteikumiem, kā arī pildīt citus līgumā noteiktos pienākumus.

Sakarā ar to, ka līzinga līgumā noteiktajā kārtībā atbildētājs savlaicīgi neveica līgumā paredzētos maksājumus saskaņā ar maksājumu grafiku un/vai līguma noteikumiem, iestājās līzinga līguma 9.1. punkts, kas nosaka, ka līzinga līguma maksājumu kavējumu gadījumā atbildētājam ir jāmaksā prasītājam nokavējuma procenti 0,8 % dienā no nokavētās maksājumu summas par katru nokavējuma dienu.

Saskaņā ar līzinga līguma 10.3.1. punktu prasītāja ir tiesīga pieprasīt nodot tai līzinga objekta turējumu un pirms termiņa izpildīt visas saistības pēc līzinga līguma, veikt līzinga objekta pārņemšanu un ierosināt līzinga objekta pārdošanu, ja atbildētājs vairāk par 30 dienām kavē jebkura līgumā vai maksājumu grafikā paredzētā maksājuma izpildi.

Ar 2017.gada 6.aprīļa pieprasījumu par pirmstermiņa līguma saistību izpildi atbildētājs tika informēts, ka prasītāja saskaņā ar līzinga līguma 10.4. punktu pirms termiņa pieprasa izpildīt visas saistības pēc līzinga līguma līdz 2017.gada 18.aprīlim, jo ir iestājies līzinga līguma 10.3.1. punktā noteiktais gadījums.

Atbilstoši līzinga līguma 10.4. punktam atbildētājam ir pienākums pēdējā līguma darbības dienā vai dienā, kuru savā paziņojumā par līguma saistību pirmstermiņa izpildi noteikusi prasītāja, nodot līzinga objekta turējumu prasītājai, ja tas nav izdarīts iepriekš.

Līdz prasības pieteikuma sagatavošanas dienai atbildētājs nav nodevis līzinga objektu prasītājai, līdz ar ko prasītājai bija liegta iespēja izmantot savas līzinga līgumā 10.6. punktā noteiktās tiesības un realizēt līzinga objektu par brīvu cenu, lai no līzinga objekta pārdošanas iegūtiem naudas līdzekļiem kaut daļēji dzēstu atbildētāja parādsaistības.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai parādu 5122,03 EUR, tajā skaitā pamatsummas parādu 3164,09 EUR, nolīgtos procentus 1238,56 EUR, nokavējuma procentus 719,38 EUR un tiesāšanās izdevumus. Lūdz atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu noteikti – 6 procenti gadā no piedzītās, bet neatmaksātās parāda pamatsummas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1652., 1670., 1672., 1673., 1692., 1698., 1702., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1943. un 1946.pantu.

Prasītāja norādījusi, ka nav izmantojusi un nepiekrīt mediācijas izmantošanai strīda risināšanā.

Lietas dalībnieki uz tiesas sēdi nav ieradušies.

Tiesā 2017.gada 3.novembrī no prasītājas saņemts iesniegums, kurā tā lūgusi izskatīt lietu bez tās pārstāvja klātbūtnes, norādot, ka prasību uztur pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, nav paziņojis par neierašanās iemesliem. Par tiesā celto prasību un tiesas sēdi atbildētājam ir paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 148. panta pirmās daļas un 56. panta pirmās daļas noteikumiem, nosūtot ierakstītā vēstulē prasības pieteikuma norakstu un vienkāršā vēstulē tiesas pavēsti uz deklarēto dzīves vietu. Tiesas sūtījumi ar prasības pieteikumu un tiesas pavēsti tiesā saņemti atpakaļ kā neizsniegti. Pamatojoties uz Civilprocesa likuma (turpmāk- CPL) 56.panta piekto daļu, 56.[1]pantu, uzskatāms, ka atbildētājam tiesas dokumenti izsniegti, jo CPL 56.[1] panta pirmā daļa nosaka, ka ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56. pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti:[..] 3.punktā: septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Nav saņemti arī atbildētāja paskaidrojumi. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka lietu var izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes, pieņemot aizmugurisku spriedumu lietā, pamatojoties uz lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.[1]panta noteikumiem – aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus.

Motīvu daļa

Pārbaudot un izvērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmās daļas noteikumiem katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai

iebildumus. Prasītājam jāpamato savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No lietas materiāliem ir redzams, ka 2015.gada 10.jūnijā starp SIA "Money Express Credit" (šobrīd AS "Money Express Credit") un atbildētāju /pers. C/ ir noslēgts atgriezeniskais finanšu līzinga līgums Nr. 10062015-1525 (lietas 9.-12.lapa). Pamatojoties uz Līzinga līgumu prasītājs atbildētāja uzdevumā iegādājās savā īpašumā un nodeva atbildētājam turējumā un lietošanā transportlīdzekli /TL marka/, 2002.izlaiduma gads, šasijas /šasijas numurs/, kā arī piešķīra atbildētājam tiesības līzinga objektu izpirkt, veicot līzinga līgumā paredzētos maksājumus. Ar Līzinga līguma parakstīšanu atbildētājs apņēmās samaksāt prasītājam līguma maksājumus saskaņā ar līguma noteikumiem (2.1. punkts)

Līzinga līguma 6.1. punkts nosaka, ka atbildētājam ir pienākums veikt visus Līgumā paredzētos maksājumus saskaņā ar Maksājuma grafiku (katra mēneša 25.datumā) un/vai Līguma noteikumiem, kā arī pildīt citus Līgumā noteiktus pienākumus.

Komerclikuma 463. panta pirmā daļa nosaka, ka līzinga līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (līzinga devējs) apņemas iegūt īpašumā līzinga ņēmēja izraudzītu lietu no līzinga ņēmēja izraudzītas trešās personas (pārdevēja) un nodrošināt šīs lietas nodošanu līzinga ņēmēja lietošanā, bet līzinga ņēmējs apņemas pieņemt šo lietu un samaksāt nolīgto atlīdzību. Savukārt minētā panta otrā daļa nosaka, ka līzinga līgumam piemēro Civillikuma un šā likuma noteikumus par pirkuma līgumu, ciktāl tie nav pretrunā ar šīs nodaļas noteikumiem, šādos gadījumos: 1) ja ir nolīgts līzinga ņēmēja pienākums izpirkt līzingā nodoto lietu; 2) ja ir nolīgtas līzinga ņēmēja tiesības līzinga līguma termiņa beigās, ievērojot nosacījumu, ka līzinga ņēmējam nav neizpildītu saistību pret līzinga devēju, iegūt līzingā nodoto lietu īpašumā bez papildu atlīdzības vai par atlīdzību, kura datumā, kad šo iespēju varēs izmantot, būs pietiekami zema, lai lietošanas uzsākšanas datumā pastāvētu pamatota noteiktība, ka līzinga ņēmējs šo iespēju izmantos.

Līzinga līguma 2.1. punktā pielīgts, ka prasītājs apņemas nopirkt līzinga objektu pēc atbildētāja izvēles un pilnvarot atbildētāju pārņemt līzinga objektu no pārdevēja savā turējumā un lietošanā, bet atbildētājs apņemas pieņemt līzinga objektu savā turējumā un lietošanā, samaksāt prasītājam līguma maksājumus saskaņā ar līguma noteikumiem. Prasītājs nodod atbildētājam īpašuma tiesības uz līzinga objektu, kad atbildētājs ir izpildījis līguma saistības pilnā apmērā pie nosacījuma, ka līzinga ņēmējam nav citu pret līzinga devēju neizpildītu saistību […]. Līdz ar to, kopš automašīnas saņemšanas brīža līdzēju attiecības ir apspriežamas pēc pirkuma līguma noteikumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Atbildētājs minēto Līzinga līgumu nav apstrīdējis, līdz ar to, tas ir atzīstams par tiesīgi noslēgtu un pusēm saistošu.

Atbilstoši Civillikuma 1590. pantam, katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Lietā nav strīda par līzinga objekta nodošanu atbildētāja /pers. C/ turējumā un lietošanā, šis fakts arī ir apstiprināts ar 2015.gada 10.jūnija Pavadzīmi Nr. 003641 no kuras redzams, ka atbildētājs /pers. C/ saņēma no prasītāja Līzinga objektu, par ko ir parakstījies (lietas 14.lapa). Tādējādi, tiesa secina, ka prasītājs savas saistības no Līzinga līguma ir izpildījis.

Civillikuma 2033. pants nosaka, ka pircējam vispirms jāsamaksā pirkuma maksa, kas, ja pirkums nav noslēgts uz kredītu vai ja samaksai nav norunāti sevišķi termiņi, jāizdara tūliņ, lietu nododot, tā tad tajā pašā laikā un tajā pašā vietā.

Civillikuma 1753. pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Savukārt Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Līzinga līguma 8.1. punktā noteikts, ka atbildētājam ir jāveic maksājumi termiņos, kārtībā un apmēros, kādi tie ir noteikti maksājumu grafikā, līgumā, līzinga devēja rēķinā un/vai paziņojumā. Līzinga maksājumi ir maksājumi prasītājam par līzinga objekta lietošanu līdz tā izpirkšanai savā īpašumā, kas iekļauj līzinga summas atmaksu un procentu samaksu. Savukārt līguma maksājumi ir atbildētāja maksājumi prasītājam. Kas nepieciešami līguma saistību izpildei. Tie sevī ietver pirmo iemaksu, līguma atlīdzību, komisijas maksu, līzinga maksājumus, procentus, nokavējuma procentus, līgumsodus, līzinga objekta novērtēšanas izdevumus, ar līzinga objektu saistītos maksājumus, citus līgumā paredzētos maksājumus.

Saskaņā ar Līzinga līguma noteikumiem, puses vienojušās, ka prasītājs maksā procentus – 30% gadā. Līgumam pievienots Līzinga maksājumu grafiks (lietas 13. lapa), kurā noteikta katru mēnesi maksājamās pamatsumma un procentu maksājuma lielums.

Līzinga līguma 9.1. punktā puses arī vienojušās, ka līguma maksājumu kavējuma gadījumā atbildētājam ir jāmaksā prasītājam nokavējuma procenti 0,8% dienā no kavētā maksājuma summas par katru nokavējuma dienu.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājam bija pienākums veikt līzinga summas atmaksu un procentu samaksu Līzinga līgumā un maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā un apmērā, bet maksājuma kavējuma gadījumā arī maksāt nokavējuma procentus, jo par to puses ir vienojušās parakstot Līzinga līgumu.

Civillikuma 1589. pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Līzinga līguma 10.3.1. punktā nolīgts, ka prasītājam ir tiesības pieprasīt nodot līzinga objekta turējumu prasītājam un pirms termiņa izpildīt visas saistības pēc līguma, veikt piespiedu līzinga objekta pārņemšanu un ierosināt līzinga objekta pārdošanu, ja atbildētājs vairāk par 30 dienām kavē jebkura līgumā vai maksājuma grafikā paredzētā maksājuma izpildi.

No lietā iesniegtajiem pierādījumiem redzams, ka prasītājs ir nosūtījis atbildētājam 2017.gada 6.aprīlī Pieprasījumu par pirmstermiņa līguma saistību izpildi Nr. 06042017/124, kurā informējis par to, ka pieprasa pirms termiņa izpildīt visas no Līzinga līguma izrietošās saistības. Prasītājs lūdzis atbildētāju līdz 2017.gada 18.aprīlim samaksāt visu parāda summu, kā arī sazināties ar prasītāju, lai vienotos par līzinga objekta nodošanas laiku un vietu (lietas 15., 16.-17.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1838.panta pirmo daļu, samaksas pierādīšanas pienākums ir atbildētājam. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs ir veicis parāda samaksu.

Atbilstoši līzinga līguma 10.4. punktam, atbildētājam ir pienākums pēdējā līguma darbības dienā vai dienā, kuru savā paziņojumā par Līguma saistību pirmstermiņa izpildi noteicis prasītājs, nodot līzinga objekta turējumu prasītājam, ja tas nav izdarīts iepriekš.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja norādīto, ka līdz pat prasības pieteikuma sagatavošanas dienai, atbildētājs nav nodevis līzinga objektu prasītājam un tam ir liegta iespēja izmantot savas līzinga līguma 10.6. punktā noteiktās tiesības un realizēt līguma objektu par brīvo cenu, lai no līzinga objekta pārdošanas iegūtajiem naudas līdzekļiem kaut daļēji dzēstu atbildētāja parāda saistības.

Parāda apmērs ir pierādīts ar lietā iesniegto parāda aprēķinu (lietas 19.lapa), no kura redzams, ka atbildētāja no Līzinga līguma izrietošās parāda saistības sastāda 5122,03 EUR, tajā skaitā pamatparāds 3164,09 EUR, nolīgtie procenti 1238,56 EUR apmērā par laika periodu 2015.gada 25.septembra līdz 2017.gada 18.aprīlim un nokavējuma procenti 719,38 EUR apmērā par laika periodu no 2015.gada 25.septembra līdz 2017.gada 18.aprīlim, kas piedzenams no atbildētāja /pers. C/ prasītāja labā.

Atbildētājs parāda summu un prasītāja iesniegto parāda aprēķinu nav apstrīdējis un tiesai to nav pamata apšaubīt.

Civilprocesa likuma 195. pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Prasītājs lūdzis noteikt viņam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus – 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas.

Civillikuma 1756. pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1759. panta 1. punktā noteikts, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Savukārt minētā panta 2. punktā noteikts, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par svešu naudu. Saskaņā ar Civillikuma 1765. panta pirmo un otro daļu likumiskie procenti ir seši procenti no simta gadā.

Tiesa atzīst, ka tā kā atbildētājs nav izpildījis savas no Līzinga līguma izrietošās saistības un parādu nav samaksājis, tad pamatots ir prasītāja lūgums noteikt viņam tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus - 6% (seši procenti) gadā no piespriestās, bet nepiedzītās parāda pamatsummas- 3164,09 EUR, jo to paredz Civilprocesa likuma 195. pants, kā arī likumisko procentu maksāšanas pienākumu un to apmēru nosaka Civillikuma 1756., 1759. un 1765. pants.

Vienlaikus, ievērojot Civillikuma 1763. panta 1. punkta noteikumus, ir nosakāms, ka likumisko nokavējuma procentu pieaugums apstājas, kad tas ir sasniedz kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, tiesas izdevumus piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs, iesniedzot prasību, samaksājis valsts nodevu 439,62 EUR (lietas 6., 7. lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR (lietas 8.lapa).

Ņemot vērā minēto tiesa atzīt, ka no atbildētāja /pers. C/ prasītāja labā ir piedzenami tiesas izdevumi 442,82 EUR apmērā, tajā skaitā: valsts nodeva 439,62 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 EUR apmērā.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam /pers. C/ ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa atzīst, ka pie apstākļiem, ka atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumu par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus, kā arī, ņemot vērā to, ka lietā esošos, augstāk minētos pierādījumus tiesa atzinusi par pietiekamiem strīda izšķiršanai, lietā taisāms aizmugurisks spriedums, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.[1] panta pirmās daļas noteikumiem aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumu par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41. panta pirmo daļu, 97., 193., 195., 204.[1], 208.[1] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Money Express Credit", vienotais reģistrācijas Nr. 40103326532, parādu 5564,85 EUR (pieci tūkstoši pieci simti sešdesmit četri *euro,* 85 centi), tajā skaitā galveno parādu 3164,09 EUR, nolīgtos procentus 1238,56 EUR par laika periodu no 2015.gada 25.septembra līdz 2017.gada 18.aprīlim, nokavējuma procentus 719,38 EUR par laika periodu no 2015.gada 25.septembra līdz 2017.gada 18.aprīlim un tiesas izdevumus 442,82 EUR, parāda samaksu veicot kontā Nr. LV24HABA0551031274422, AS "Swedbank".

Noteikt AS "Money Express Credit" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. C/ likumiskos nokavējuma procentus – 6% gadā – no galvenā parāda summas – 3164,09 EUR, nosakot, ka likumisko nokavējuma procentu pieaugums apstājas, kad tas sasniedzis pamatparāda lielumu.

Noteikt /pers. C/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītāja AS „Money Express Credit" spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas, iesniedzot apelācijas sūdzību Tukuma rajona tiesā.

Atbildētājs/pers. C/ nav tiesīgs spriedumu pārsūdzēt apelācijas kārtībā.

Atbildētājs/pers. C/ 20 dienu laikā no sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Tukuma rajona tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese A.Vancāne